

Generaldirektören

Energimarknadsinspektionen
Box 155
631 03 Eskilstuna
registrator@ei.se

2016-12-20

2013/171

ANSÖKAN

Ansökan om nätkoncession för linje för 400 kV-ledningen Snösätra – Ekudden i Stockholms och Huddinge kommuner

Affärsverket svenska kraftnät ansöker om tillstånd att bygga och driva en ny 400 kV-förbindelse mellan Snösätra och Ekudden i Stockholms och Huddinge kommuner inom Stockholms län.

Bakgrund

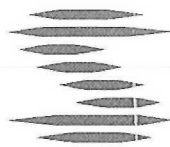
Svenska kraftnät fick i januari 2004 regeringens uppdrag att utreda Stockholmsregionens framtida elförsörjning. Elnätet behöver förstärkas och förnyas för att möta framtida behov av säkra elleveranser. Utredningen resulterade i projektet Stockholms Ström, som består av ett femtiotal delprojekt och genomförs av Svenska kraftnät, Vattenfall Eldistribution och Ellevio (f.d. Fortum).

Förbindelsen i denna ansökan består av en 400 kV-luftledning mellan en ny station Snösätra i södra Stockholm och stationen Ekudden i Huddinge. Det är en ca 10 km lång sträcka, varav ca 1 km inom Stockholms stad och resterande 9 km inom Huddinge kommun. Ledningen utgör den fjärde etappen av den längre elförbindelsen City Link, som är en central del i Stockholms Ström.

Sträckning och tekniskt utförande

Sträckningen för 400 kV-förbindelsen mellan Snösätra och Ekudden går nästan utslutande i en ledningsgata för två sambyggda 220 kV-ledningar. Dessa rivs i samband med bygget av 400 kV-ledningen. Längs den första sträckan på ca 500 meter mot sydväst från Snösätra korsas Magelungsvägen och ett naturområde väster om Fagersjö i en ny sträckning för att efter passagen av sjön Magelungen ansluta till ledningsgatan.

Förbindelsen passerar öster om bebyggelsen i Myrängen och viker av mot sydost från en stolpe där planerad 130 kV-ledning, benämnd Gullarängen – Ekudden, ansluter. Denna ska ägas av Vattenfall Eldistribution AB och sambyggas med 400 kV-ledningen i gemensamma stolpar fram till Ekudden. Förbindelsen passerar mellan bostadsområdena Gunhildsvik och Högmora parallellt med Ågestavägen och går resterande del av

sträckan genom ett glesbebyggt och i huvudsak skogsklätt landskap i sydostlig riktning fram till Ekudden. Sträckan passerar genom Orlångens och Lännaskogens naturreservat samt korsar Vidjavägen och Lissmavägen. Förbindelsens lokalisering framgår av koncessionskartan i bilaga 1.

Eftersom 400 kV-ledningen ska ersätta två 220 kV-luftledningar på i stort sett hela ledningssträckan där utrymme finns, och dessutom sambyggas med en ny 130 kV-ledning på merparten av sträckan, är det naturligt att ledningen byggs som luftledning. Sambyggnaden med 130 kV-ledningen medför även att det totala markintranget minskar jämfört med två separata ledningar. Luftledningen byggs i s.k. triplexutförande med tre ledare per fas. Den tekniska beskrivningen redovisas i bilaga 2.

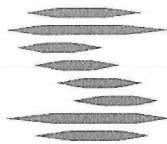
Samrådsprocessen

Svenska kraftnät har samrått enligt 6 kap. 4 § miljöbalken. Samrådet har skett i två steg med en bred samrådsrets. Som underlag för det första steget fanns ett samrådsunderlag, som beskrev alternativa utredningskorridorer som kunde vara lämpliga.

Underlaget beskrev syftet med projektet, omfattning och utformning av studerade utredningskorridorer (lokalisering och teknik) samt deras förutsedda miljöpåverkan. Underlag och inbjudan till öppet hus sändes till berörda fastighetsägare, närboende, länsstyrelsen, kommunen, övriga myndigheter, företag och intresseorganisationer. Övriga samrådsparter och allmänhet kontaktades via annonser i Svenska Dagbladet, Dagens Nyheter och lokaltidningen Mitt i.

Efter samråd om alternativa utredningskorridorer har Svenska kraftnät sammanställt inkomna synpunkter i en samrådsredogörelse. I denna redovisas även Svenska kraftnäts val av utredningskorridor. Länsstyrelsen beslutade den 9 november 2015 att den planerade förbindelsen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Länsstyrelsens beslut utgör bilaga i miljökonsekvensbeskrivningen (bilaga 3).

Till den andra delen av samrådet presenterades ett nytt samrådsunderlag. I detta redovisades motiv för valet av utredningskorridor samt förslag till lokalisering, utformning och förväntad miljöpåverkan av utbyggnadsförslaget. Det nya samrådet genomfördes på samma sätt som det tidigare. En mer detaljerad beskrivning av samrådets genomförande, sakägarkretsens avgränsning, annonsering, datum för öppet hus samt inkomna synpunkter finns redovisade i den samrådsredogörelse som har fogats till miljökonsekvensbeskrivningen (bilaga 3).

Alternativ

Genom hela samrådsprocessen har Svenska kraftnät arbetat för att hitta bästa möjliga utformning och lokalisering. En redovisning av utredda alternativ finns i miljökonsekvensbeskrivningen.

Nollalternativet är att förbindelsen mellan Snösätra och Ekudden inte byggs. Det innebär att Stockholmsregionens elnät inte förstärks som planerat och att syftet med 400 kV-förbindelsen City Link inte kan uppnås. Det medför även att ett antal 220 kV luftledningarna inte kan rivas som planerat och att den marken följaktligen inte frigörs för annan användning.

Det förordade alternativet beskrivs mer detaljerat i miljökonsekvensbeskrivningen. Förslaget har valts med beaktande av tekniska, ekonomiska och miljömässiga aspekter samt inkomna samrådssynpunkter. Alternativet förordas av Svenska kraftnät, eftersom det bedöms ge minst intrång och påverkan i närområdet och dessutom erforderlig driftsäkerhet.

Miljökonsekvenser

Projektet innebär ett antal aktiviteter som medför påverkan, vilket kan leda till konsekvenser för människors hälsa och miljön. En utförlig redovisning av de bedömda miljökonsekvenserna och skyddsåtgärderna finns i miljökonsekvensbeskrivningen.

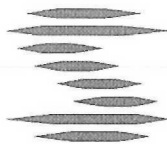
I driftskedet bedöms den nya förbindelsen ha små konsekvenser för landskapsbild och naturmiljö och obetydliga konsekvenser för övriga intressen. Att konsekvenserna blir så begränsade beror på att förbindelsen huvudsakligen byggs i en redan befintlig kraftledningsgata. Konsekvenserna i driftskedet kommer att skilja sig obetydligt från de konsekvenser som dagens ledningar har.

Påverkan kommer att uppstå i byggskedet. Konsekvenserna under byggtiden bedöms bli små till måttliga, främst på grund av bullrande arbeten och begränsad tillgänglighet längs ledningssträckan. Dessa konsekvenser uppkommer under en begränsad tid, när byggarbeten utförs.

Anläggningsarbetena ska utföras av erfarna entreprenörer, som är väl förtrogna med arbeten av liknande slag. De ska också göras med bästa möjliga teknik och planeras i syfte att minimera konsekvenser i form av buller och begränsad framkomlighet m.m.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

Nedan redovisas för hur projektet uppfyller de allmänna hänsynsreglerna.

Kunskapskravet i 2 kap. 2 § miljöbalken

I miljökonsekvensbeskrivningen redovisas bedömda konsekvenser för verksamhetens påverkan på omgivningen. Svenska kraftnät anser att verket som verksamhetsutövare och genom anlitade konsulter och entreprenörer har erforderlig kunskap för att bedriva verksamheten.

Svenska kraftnät har upprättat tekniska riktlinjer i form av Miljö- och hälsokrav i bygg- och anläggningsentreprenader samt underhållsentreprenader (TR 13-04-01). Detta dokument används vid upphandling och redovisar de krav som affärsverket ställer. Krav finns bl.a. på att en miljöplan ska upprättas för entreprenaden och att miljöutbildning ska genomföras.

Försiktighetsprincipen i 2 kap. 3 § miljöbalken

De försiktighetsmått och skyddsåtgärder som kommer att vidtas i projektet framgår av miljökonsekvensbeskrivningen. Noggranna utredningar och inventeringar har gjorts för att få bästa möjliga beslutsunderlag. Svenska kraftnät iakttar försiktighet avseende påverkan på miljö och hälsa och använder sig av bästa möjliga teknik vid byggande och underhåll av ledningarna. Exempel på försiktighetsåtgärder är bl.a. följande.

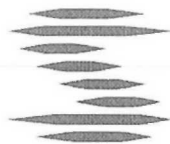
- Vid upplag av utrustning eller annat material där risk för att läckage till omgivningen kan ske ska åtgärder vidtas för att förhindra detta.
- Om det finns anledning att misstänka förekomst av föroreningar ska anmälan göras till tillsynsmyndighet.
- Om fornlämningar påträffas under grävning eller annat arbete, avbryts arbetet omedelbart enligt bestämmelserna i 2 kap. 10 § kulturmiljölagen. Den som leder arbetet gör en anmälan snarast till länsstyrelsen om att en fornlämning har påträffats.
- Miljöanpassade, biologiskt nedbrytbara smörj- och hydrauloljor samt propylenglykol ska användas till fordon och maskiner.

Produktvalsprincipen i 2 kap. 4 § miljöbalken

Vid underhåll och reparationer undviker Svenska kraftnät så långt som möjligt att använda kemiska produkter, som kan medföra risk för människors hälsa och miljön.

Svenska kraftnäts anläggningar innehåller många olika material och ämnen, varav en del miljöfarliga. Verket arbetar aktivt för att minska utsläpp av sådana ämnen. Exempelvis genomför vi årligen åtgärder för att minimera utsläppen av växthusgasen svavelhexafluorid (SF₆) från brytare och gasisolerade ställverk.

I tidigare nämnd teknisk riktlinje (TR 13-04-01) anges ämnen och material som inte får användas eller som bör undvikas. Hit hör utrustning som innehåller mätbara halter av PCB.

Entreprenörer som köper in material och utrustning ska säkerställa att leverantören lämnar information om denna i samband med försäljningen t.ex. via miljövarudeklaration.

Hushållnings- och kretsloppsprincipen i 2 kap. 5 § miljöbalken

Svenska kraftnät är ett statligt affärsverk som förvaltar och utvecklar det svenska stamnätet på uppdrag av regering och riksdag. Ett av Svenska kraftnäts uppdrag är att erbjuda säker, effektiv och miljöanpassad överföring av el på stamnätet. Svenska kraftnät anser att stamnätet innebär ett effektivt sätt att transportera energi.

Lokaliseringsregeln i 2 kap. 6 § miljöbalken

Svenska kraftnät anser att sådan plats och utformning valts som medför minsta intrång och olägenhet. Diskussioner har under samrådstiden förts med berörda sakägare om lämpligaste utformning.

Samråd har genomförts med berörda fastighetsägare, närboende, länsstyrelsen och kommunen, övriga myndigheter, företag, intresseorganisationer och allmänheten om den föreslagna ledningssträckningen.

Principen att förorenaren ska betala i 2 kap. 8 § miljöbalken

I teknisk riktlinje (TR 13-04-01) anges att entreprenören ska upprätta en skriftlig nödlägesplan för akuta händelser och kommunicera den till personal och underentreprenörer.

Svenska kraftnäts projektledare/underhållsingenjör ska omedelbart informeras vid olyckor eller tillbud som kan ge upphov till miljöpåverkan. Olyckor eller tillbud dokumenteras i en händelserapport som skickas till projektledaren alternativt dokumenteras i Svenska kraftnäts underhållssystem. Aktuell tillsynsmyndighet ska alltid informeras vid händelse som kan ge upphov till miljöpåverkan.

Entreprenören ansvarar för att lämplig saneringsutrustning finns att tillgå vid arbetsplatsen, i alla arbetsmaskiner samt i andra fordon där behov finns. Entreprenören ansvarar även för att sanering utförs. Vid större haveri sker återställande av mark i samråd med tillsynsmyndighet. Skador som kan uppkomma under byggskedet, exempelvis avgrävda dräneringsrör och uppgrävda vägar, återställs.

Planförhållanden

Enligt 2 kap. 8 § ellagen får en nätkoncession för linje inte strida mot detaljplan eller områdesbestämmelse. Utbyggnadsförslaget för 400 kV-förbindelsen Snösätra – Ekudden strider inte mot några detaljplaner i Stockholms stad. I Huddinge berörs detaljplaner, där planbestämmelserna har anpassats till Svenska kraftnäts magnetfältspolicy i kvartersmark för bostäder. Utbyggnadsförslaget strider inte mot syftet med befintliga detaljplaner eller detaljplaneförslag i Huddinge kommun.

Berörda fastigheter

Den planerade förbindelsen kommer att beröra 57 fastigheter i Stockholms och Huddinge kommuner. Förteckning över samtliga berörda fastigheter bifogas (bilaga 4).

Tidplan, beroenden och kostnader

Anläggning och rivning av ledningar i Stockholms ströms olika delprojekt är beroende av varandra och behöver ske i särskild ordningsföljd för att upprätthålla driftsäkerheten. Bygge och drifttagning av 400 kV-förbindelsen Snösätra – Ekudden är bl.a. en förutsättning för att 220 kV-ledningarna mellan Högdalen och Ekudden samt 220 kV-ledningen mellan Kolbotten och Högdalen ska kunna rivas.

Snösätra – Ekudden är således en förutsättning för att flera andra ledningsåtgärder ska kunna genomföras i denna del av Stockholm. En beskrivning av angränsande projekt finns i miljökonsekvensbeskrivningen. Enligt gällande tidplan bör arbetena med förbindelsen Snösätra – Ekudden påbörjas senast under 2020 för att klara en beräknad drifttagning 2022. Kostnaden för förbindelsen beräknas uppgå till ca 170 mnkr.

Övrigt

Ellevio har områdeskoncession i det aktuella området.

Till ansökan fogas bilagor enligt nedan angivna förteckning. Beträffande behörighetshandlingar, organisationsplan, årsredovisning m.fl. handlingar hänvisas till motsvarande handlingar i redan ingivna ärenden och till Svenska kraftnäts webbsida www.svk.se.

Beslut om denna ansökan har fattats av generaldirektören Mikael Odenberg efter förredragning av Peter Svantesson. I ärendets slutliga handläggning har även deltagit delprojektledaren Helene Boström, enhetschefen Kristina Bredin samt avdelningsdirektören Malin Werner.

Sundbyberg, dag som ovan

Mikael Odenberg

Peter Svantesson

Bilagor

1. Koncessionskarta i skala 1:50 000
2. Teknisk beskrivning
3. Miljökonsekvensbeskrivning, inkl. samrådsredogörelse och beslut om betydande miljöpåverkan
4. Förteckning över berörda fastigheter